

České lázeňství

Vážené dámy, vážení pánové, milí kolegové a přátelé!

Vztah člověka k přírodě a využívání přírodního bohatství jsou tématem, které řeší lidstvo od svého vzniku. Využití darů přírody pro zdraví člověka je také základem léčebné lázeňské péče v českém lázeňství, které má dlouhou tradici.

Ministerstvo pro místní rozvoj si uvědomuje důležitost lázeňství, protože je oborem, který zasahuje jak do zdravotnictví, tak do cestovního ruchu. Oprávněně lze tedy lázeňství chápat jako významnou ekonomickou aktivitu, která vedle přínosů pro veřejné zdraví má i nesporné ekonomické výsledky.

Lázeňství jako součást sféry služeb má vysoký růstový potenciál s ohledem na trvalý přesun tvorby HDP právě do terciálního sektoru. Lze předpokládat, že v souvislosti se stupňujícím se důrazem na zdraví jednotlivce a tím i celé populace, bude tento obor vykazovat nadprůměrné hodnoty ekonomického růstu.

Lázeňská zařízení

Ubytovací kapacity českých lázní zaznamenaly během posledních 5-ti let výrazný nárůst. Celkový počet lázeňských ubytovacích zařízení vzrostl celkem na 139 zařízení a počet pokojů vzrostl na téměř 14 tisíc k 31. 12. 2003. Z toho největší podíl připadá na tradiční lázeňskou oblast – Karlovarský kraj – Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně a Jáchymov, kde je situováno zhruba 51 % lázeňských zařízení. S nárůstem ubytovacích kapacit došlo i ke zvýšení počtu pracovníků lázeňských zařízení.

Hosté v lázeňských zařízeních

Významným faktem, který odlišuje lázeňské hosty od běžných návštěvníků, je délka pobytu. Průměrná délka pobytu hostů v lázeňských zařízeních v České republice v roce 2003 byla 16,9 dne (z toho 12,9 dne u cizinců a 19,1 dne u domácích hostů), zatímco průměrná délka pobytu ve všech ubytovacích zařízeních v ČR v roce 2003 byla 4,5 dne (4,3 cizinci, 4,6 domácí).

České lázně jsou stále ve velké míře využívány převážně domácí klientelou, v roce 2003 se podílela na celkovém počtu přenocování lázeňských hostů 73 %.

V posledních letech je patrný nárůst podílu zahraničních pacientů. V roce 2002 představovali již 36,9 % a v roce 2003 35,7 % všech lázeňských pacientů. Pro srovnání se počet domácích pacientů od roku 2000 téměř nezměnil (2000 - 182,8 tis.; 2001 – 189,3 tis, 2002 – 186,8 tis.; 2003 – 181,1 tis.).

Lázeňská zařízení mají přirozený zájem o zahraniční klientelu, která zaručuje vyšší prosperitu a podmínky pro další rozvoj, a stále více se na ni orientují, především na hosty z Německa, ale i dalších zemí. Přehled hlavních zdrojových zemí za rok 2003 ukazuje *tabulka č.1*.

První místo v návštěvnosti si dlouhodobě udržuje Německo, druhé místo s velkým náskokem obhájilo Rusko, i když vývoj počtu příjezdů a přenocování je dosti nepravidelný. Lázeňští hosté z TOP 5-ti zdrojových zemí představují cca 83 % všech hostů – cizinců.

Lázeňský cestovní ruch je významným zdrojem devizových příjmů. Průměrné výdaje zahraničních hostů se pohybují okolo 100 USD na osobu a den. Nejvyšší výdaje mají turisté z Ruska, kteří v průměru utratí kolem 150 USD na osobu a den.

Srovnání se zeměmi V4

Lázeňství v zemích Visegrádské čtyřky – tj. ČR, Slovensko, Maďarsko a Polsko - má velice dlouhou tradici. Přesto se v těchto zemích vyskytují rozdíly v profilu jejich návštěvníků. Domácí klientela tvoří většinu lázeňských hostů především v České republice, na Slovensku a v Polsku. Naopak Maďarsko je do velké míry závislé na zahraniční klientele. Shodným rysem je to, že nejvyšší podíl zahraniční klientely tvoří hosté z Německa. Další zajímavostí je srovnání průměrné délky pobytu lázeňských hostů v zemích V4. Česká republika má nejdelší průměrné pobyty jak domácích, tak zahraničních hostů.

Programy podpory lázeňského cestovního ruchu

Problematika cestovního ruchu v ČR je v kompetenci MMR ČR a jeho příspěvkové organizace na podporu cestovního ruchu České centrály cestovního ruchu – CzechTourism. MMR ČR vzalo podporu cestovního ruchu za svou prioritu a snaží se jej podporovat všemi dostupnými prostředky.

Podpora cestovního ruchu a lázeňství je zakotvena i v Koncepci státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2002 – 2007, kterou schválila vláda ČR. Jeden z kroků plnění stávající koncepce představuje přijetí Státního programu podpory cestovního ruchu v roce 2000 s realizací podprogramů zaměřených na lázeňství v letech 2001 – 2007.

Cílem Programu je vytvoření ekonomických podmínek k iniciaci a podpoře aktivit, které budou systematicky řešit situaci v cestovním ruchu, a to zejména těch, které povedou ke zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu, k vytváření nových pracovních míst, vytvoření nových produktů cestovního ruchu a ke zkvalitnění přípravy lidských zdrojů.

Podprogramy Státního programu podpory cestovního ruchu, zaměřené na lázeňství, byly následující:

Rok 2001:

- Podprogram č. 1: Podpora rozvoje měst a obcí se statutem lázeňského místa
- Podprogram č. 2: Podpora vlastníků lázeňské infrastruktury
- Podprogram č. 3: Rozšiřování ubytovací kapacity v kategorii ubytování v soukromí ve městech a obcích se statutem lázeňského místa
- Podprogram č. 4: Programy rozvoje lázeňské turistiky

Rok 2002:

- Podprogram č. 1: Podpora rozvoje měst a obcí se statutem lázeňského místa
- Podprogram č. 2: Podpora vlastníků lázeňské infrastruktury
- Podprogram č. 3: Programy rozvoje lázeňské turistiky

Rok 2003:

- Podprogram č.1: Podpora rozvoje měst a obcí se statutem lázeňského místa

Rok 2004:

- Podprogram č. 1: Podpora rozvoje lázeňství

V *tabulce č. 2* si můžete všimnout, jakou částku v Kč a kolik dotací přidělila hodnotitelská komise na lázeňství v jednotlivých letech (2001-2004).

Společný regionální operační program

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie je podpora lázeňství zahrnuta do Společného regionálního operačního programu (SROP), který je jedním z nástrojů strukturální politiky Evropské unie. V rámci 4. priority Cestovní ruch, podopatření 4.2. – Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu budou podporovány projekty zaměřené na výstavbu a obnovu lázeňské infrastruktury většího rozsahu ve městech a obcích se statutem lázeňského místa nebo které jsou stanovené jako přírodní léčebné lázně popř. v dalších místech doporučených Ministerstvem zdravotnictví, Českým inspektorátem lázní a zřídelských (kolonády, lesoparky, kulturní zařízení apod.)

Závěr

Z předpovědi demografického vývoje v Evropě v příštích 20-ti letech je zřejmý rostoucí trend v podílu obyvatel v důchodovém věku. Senioři mají čas (výrazně se podílí na mimosezónní návštěvnosti), většinou i přiměřené finanční prostředky (především zahraniční návštěvníci) a pro lázeňský cestovní ruch představují nezanedbatelnou cílovou skupinu.

S růstem životní úrovně se každý občan více zajímá o své zdraví a využívá možnosti odpočinku ke zlepšení svého zdravotního stavu. Další vývoj lázeňství lze tedy spatřovat v rozvoji i mimoléčebných – ozdravných a rekreačních pobytů, tzv. wellness pobytů. Tyto pobyty jsou koncipovány jako relaxační a preventivní. Orientují se na nově vznikající zejména mladší klientelu, která požaduje vyšší kvalitu, komfort, širší nabídku doprovodných služeb a je ochotna za poskytnuté služby více zaplatit. Wellness pobyty mohou představovat vhodný doplněk celistvé nabídky lázeňského cestovního ruchu.

Základní funkce lázní, tak jak je v České republice vnímána, je léčebná a tomu odpovídá i vysoká zdravotnická úroveň lázeňských zařízení a široké spektrum léčebných metod.

Věřím, že tato skutečnost nám pomůže obstát na konkurenčním trhu i po vstupu do EU.

Děkuji za pozornost a těším se na viděnou v ČR.